

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η αρρωστημένη υπερβολή των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας στην Ελλάδα

Το ακόλουθο κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Κωνσταντίνας Γογγάκη, στη στήλη «Απόψεις» του Έθνους, που δημοσιεύτηκε στις 28.4.2020.

Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, απανταχού της γης, είναι ίδιος. Η αντικειμενική κοινωνική πληροφόρηση. Αυτό που γίνεται, όμως, στην Ελλάδα ξεπερνάει κάθε όριο και κάθε λογική. Κάποτε μάλιστα φθάνει σε αρρωστημένες καταστάσεις. Τα ΜΜΕ, αντί για μια λελογισμένη ενημέρωση, προβαίνουν σχεδόν πάντα σε μια καθ' ολοκληρία υπέρβαση του ρόλου τους, μετατρέπόμενα σε απολύτως υποκειμενικές «οντότητες». Το αποτέλεσμα είναι άλλοτε να παραπληροφορούν, και άλλοτε να υπερ-πληροφορούν, με ασήμαντες φαινομενικά λεπτομέρειες, που όμως είναι σημαντικές για την αρνητική επίδραση που μπορούν να ασκήσουν.

Η εξονυχιστική περιγραφή των λεπτομερειών ενός αρνητικού γεγονότος, όχι μόνο δεν προσφέρει στην ενημέρωση, αλλά, αντίθετα, διογκώνει το περιστατικό στη συνείδηση του κόσμου, με αποτέλεσμα ή την άρνησή του προς αυτό λόγω της αποστροφής και της συναισθηματικής έντασης που προξενεί, ή την ταύτισή του με αυτό λόγω της ασυνείδητης εκμάθησης και άσκησης στη βία. Το τελευταίο οφείλεται στο γεγονός της εξοικείωσης με την αποκρουστικότητα, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να εξομαλύνεται η εντύπωση που προκαλεί και να θεωρείται αποδεκτό.

Όταν ο θεατής, αναπαυόμενος, και απολαμβάνοντας τη χαλαρότητα του ελεύθερου χρόνου του, ακούει να περιγράφουν με απόλυτες λεπτομέρειες την κακοποίηση ενός ανθρώπου ή την αρρωστημένη διάπραξη ενός εγκλήματος, ή την σταδιακή διάλυση ενός ανθρώπου λόγω ασθένειας λειτουργεί ασυνείδητα ως αυτόπτης μάρτυς μιας αποκρουστικής πράξης. Αν αυτή η περιγραφή επανέλθει με παρόμοιο τρόπο, η συνείδηση εξοικειώνεται με αυτό, σταματάει να ταραάζεται ή να εντυπωσιάζεται, θεωρώντας το πλέον κάτι φυσικό ή -χειρότερα- αδιάφορο.

Υπάρχουν περιπτώσεις, που η περιγραφή γίνεται με τόση ενάργεια και πάθος, που σε συνδυασμό με την εντυπωσιακά ατημέλητη έως απαράδεκτη εμφάνιση του ανταποκριτή, μοιάζει ο τελευταίος σαν να απολαμβάνει πρωτίστως ο ίδιος αυτή την σκηνή. Επειδή του δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιάσει κάτι τόσο σοκαριστικό; Επειδή αισθάνεται πως είναι τόσο διεγερτικές του θυμικού οι περιγραφές της αγριότητας; Όλοι, πάντως και όλες δείχνουν πως θεωρούν συναρπαστικές τις αποκαλύψεις του μήκους του μαχαιριού, της μανίας του δράστη, των κρυφών μυστικών μιας

ακραίας πράξης ή της αποσύνθεσης ενός ανθρώπου. Και έχουν εθιστεί στην μετατροπή ενός γεγονότος, σε μελόδραμα ολκής.¹

A3. Στο κείμενο της Κωνσταντίνας Γογγάκη εκφράζεται η άποψη ότι τα ΜΜΕ «άλλοτε παραπληροφορούν, και άλλοτε υπερ-πληροφορούν, με ασήμαντες φαινομενικά λεπτομέρειες». Να γράψεις ένα άρθρο (200-250 λέξεων), που θα αναρτηθεί στον ιστότοπο του σχολείου σου, στο οποίο θα αναπτύσσεις τεκμηριωμένα τις απόψεις σου για την αρνητική επίδραση της παραπληροφόρησης και της υπερ-πληροφόρησης. Μπορείς να αξιοποιήσεις παραδείγματα και πληροφορίες από το κείμενο.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ (1936-)

Ραδιόφωνο

Το ποίημα «Ραδιόφωνο» προέρχεται από τη συγκεντρωτική έκδοση του ποιητή, δοκιμιογράφου και μεταφραστή, Γεράσιμου Λυκιαρδόπουλου, Ποιήματα (1962-2018), Θεσσαλονίκη, Πανοπτικόν, 2020 (<https://exitirion.wordpress.com/2020/09/16/gerasimos-lykiardopoulos-5poems/>)

Δεν θέλω άλλες ειδήσεις δώσε μου μόνο μουσική
ειρήνη πόλεμος ειρήνη πόλεμος ειρήνη
-τι να τις κάνω τόσες λέξεις μεσοπέλαγα
με δέκα μίλια φεύγοντας το καλοκαίρι μας αφήνει.

Πες μου γι' αυτούς που χάσανε τη βασιλεία των ουρανών
τον νέγρο πρίγκιπα που κλαίει για τσιγάρο
τραγούδα μου το παρελθόν το παρελθόν το παρελθόν
τον επικήδειο των δασών και τον σβησμένο φάρο.

Δεν θέλω άλλες ειδήσεις δώσε μου μόνο μουσική
μη μου μιλάς για το Διάστημα ξέρω τη Μοζαμβίκη
τραγούδα μου τη στάχτη τραγούδα μου τη λευτεριά
τραγούδα μου τα δάκρυα σ' όλα τα πλάτη και τα μήκη.

¹ μελόδραμα ολκής = σημαντικό μελόδραμα.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, το ποιητικό υποκείμενο δεν επιθυμεί να ακούσει άλλες ειδήσεις από το ραδιόφωνο; Συμφωνείς ή διαφωνείς με τις αξίες που προβάλλει;

ή

2. Να γράψεις μια φιλική επιστολή στο ποιητικό υποκείμενο, εκφράζοντάς του τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου για τα ενημερωτικά και μουσικά προγράμματα των ραδιοφωνικών σταθμών.

Μονάδες 25